

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 3. oktobrī
(OR. en)

13054/22

JAI 1257
VISA 151
MIGR 284
COEST 701

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2022. gada 30. oktobris

Saņēmējs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Temats: **KOMISIJAS PAZIŅOJUMS,**

1. kurā atjaunina pamatnostādnes par vispārējiem vīzu izsniegšanas noteikumiem attiecībā uz pieteikumu iesniedzējiem no Krievijas, balstoties uz Padomes 2022. gada 9. septembra Lēmumu (ES) 2022/1500 par Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Krievijas Federāciju par vīzu atvieglinātu izsniegšanu Eiropas Savienības un Krievijas Federācijas pilsoņiem piemērošanas pilnīgu apturēšanu,
2. un sniedz pamatnostādnes par Krievijas pilsoņu kontroli pie ārējām robežām

Pielikumā ir pievienots dokuments C(2022) 7111 *final*.

Pielikumā: C(2022) 7111 *final*

Briselē, 30.9.2022.
C(2022) 7111 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS,

- 1. kurā atjaunina pamatnostādnes par vispārējiem vīzu izsniegšanas noteikumiem attiecībā uz pieteikumu iesniedzējiem no Krievijas, balstoties uz Padomes 2022. gada 9. septembra Lēmumu (ES) 2022/1500 par Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Krievijas Federāciju par vīzu atvieglinātu izsniegšanu Eiropas Savienības un Krievijas Federācijas pilsoņiem piemērošanas pilnīgu apturēšanu,**
- 2. un sniedz pamatnostādnes par Krievijas pilsoņu kontroli pie ārējām robežām**

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS,

- 1. kurā atjaunina pamatnostādnes par vispārējiem vīzu izsniegšanas noteikumiem attiecībā uz pieteikumu iesniedzējiem no Krievijas, balstoties uz Padomes 2022. gada 9. septembra Lēmumu (ES) 2022/1500 par Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Krievijas Federāciju par vīzu atvieglinātu izsniegšanu Eiropas Savienības un Krievijas Federācijas pilsoņiem piemērošanas pilnīgu apturēšanu,**
- 2. un sniedz pamatnostādnes par Krievijas pilsoņu kontroli pie ārējām robežām**

1. Padome 2022. gada 9. septembrī pieņēma Lēmumu par Nolīguma starp Eiropas Kopienu un Krievijas Federāciju par vīzu atvieglinātu izsniegšanu Eiropas Savienības un Krievijas Federācijas pilsoņiem (turpmāk “nolīgums”) piemērošanas pilnīgu apturēšanu¹. Padomes lēmums stājās spēkā otrajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī un paziņošanas Krievijas Federācijai. Šis lēmums aizstāja Padomes Lēmumu (ES) 2022/333.
2. Ar Padomes lēmumu aptur visu nolīguma noteikumu piemērošanu attiecībā uz Krievijas Federācijas pilsoņiem. Vīzu režīma atvieglojumus Krievijas pilsoņiem nepiemēro, kamēr nolīguma apturēšana nav atcelta. Līdz ar to Krievijas valstspiederīgajiem, kas iesniedz pieteikumu īstermiņa vīzas saņemšanai, pēc noklusējuma tiks piemēroti Vīzu kodeksa² vispārīgie noteikumi.
3. Dānijai un Šengenas asociētajām valstīm – Norvēģijai, Islandei, Šveicei un Lihtenšteinai – ir spēkā divpusēji nolīgumi par vīzu atvieglinātu izsniegšanu ar Krievijas Federāciju, kuri atbilst nolīgumam par vīzu atvieglinātu izsniegšanu. Sagaidāms, ka balstoties uz Padomes Lēmumu par vīzu atvieglinātas izsniegšanas nolīguma piemērošanas pilnīgu apturēšanu, asociētās valstis apturēs savus divpusējos nolīgumus saskaņā ar to attiecīgajām valsts procedūrām. Saskaņā ar Padomes Lēmumu (ES) 2022/1500 Dānija pilnībā apturēja divpusējā nolīguma, kas stājās spēkā 2022. gada 16. septembrī, piemērošanu starp Dānijas Karalistes valdību un Krievijas Federācijas valdību par vīzu atvieglinātu izsniegšanu.
4. Turklāt, ņemot vērā ļoti specifisko situāciju, kādā darbojas dalībvalstu konsulāti, un vispārējos neprovocētās un nepamatotās Krievijas Federācijas militārās agresijas pret Ukrainu apstākļus un vajadzību veicināt saskaņotu pieeju vīzas pieteikumu izskatīšanai Krievijas Federācijā, kā arī kopīgos risinājumus Šengenas zonā, ir lietderīgi un nepieciešami sniegt norādījumus dalībvalstīm par procedūrām un nosacījumiem vīzu izsniegšanai pieteikuma iesniedzējiem no Krievijas. Šīs pamatnostādnes ir būtiskas, lai nodrošinātu saskaņotību, skaidrību un pārredzamību vīzas procedūrā attiecībā uz Krievijas Federācijas pilsoņiem jebkurā konkrētā konsulārā dienesta atrašanās vietā.
5. Krievijas Federācijas neprovocētajai un nepamatotajai agresijai pret Ukrainu ir bijusi tālejoša ietekme, cita starpā Eiropas Savienība saskaras ar to, ka ir saasinājies risks un apdraudējums tās drošībai un sabiedriskajai kārtībai. Dalībvalstu konsulāti, pārbaudot tūrisma apmeklējumu nolūku, saskaras ar lielākām grūtībām nekā gadījumos, kad ceļojuma nolūks ir cits (piemēram, ģimenes apmeklējumi), turklāt ņemot vērā faktu, ka Krievijas iestādes izraidīja daudzu dalībvalstu konsulāros un diplomātiskos darbiniekus, dažās dalībvalstīs vērojama konsulāro

¹ Nolīgums starp Eiropas Kopienu un Krievijas Federāciju par vīzu atvieglinātu izsniegšanu Eiropas Savienības un Krievijas Federācijas pilsoņiem (OV L 129, 17.5.2007.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 810/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (OV L 243, 15.9.2009., 1. lpp.).

dienestu spēju ievērojama samazināšanās. Turklāt joprojām pastāv reāls risks, ka personas, kas apgalvo, ka ceļo tūrisma nolūkos, varētu veicināt propagandu, kas atbalsta Krievijas Federācijas agresijas karu pret Ukrainu, vai iesaistīties citās graužošās darbībās, kaitējot ES. Arī turpmāk jā saglabā iespēja ES ieceļot tādiem vīzas pieteikuma iesniedzējiem no Krievijas, kas ceļo būtiskos nolūkos, tostarp jo īpaši ES iedzīvotāju ģimenes locekļiem, disidentiem, neatkarīgiem žurnālistiem, pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem un cilvēktiesību aizstāvjiem. Tādēļ saistībā ar nolīguma par vīzu atvieglinātu izsniegšanu pilnīgu apturēšanu Komisija iesaka dalībvalstīm, izskatot Krievijas valstspiederīgo īstermiņa vīzas pieteikumus, ņemt vērā šādus apsvērumus.

6. Krievijas vadības nesen īstenotā kara eskalācija, tostarp izmantojot militāro mobilizāciju un fiktīvus referendumus okupēto Ukrainas teritoriju daļās, lai sagatavotu to nelikumīgo aneksiju Krievijas Federācijā, un bīstamie draudi izmantot masu iznīcināšanas ieročus, ieskaitot kodolieročus, ir ievērojami palielinājuši to Krievijas pilsoņu skaitu, kuri ierodas pie Savienības ārējām robežām, kā arī ir palielinājuši vīzu pieteikumu un pieprasījumu skaitu dalībvalstīs.
7. Pēc rīkojuma par mobilizāciju ievērojams skaits iesaucamo personu un to ģimenes var nolemt bēgt no Krievijas Federācijas uz ES. Nevar izslēgt, ka Krievijas pilsoņi, kas mēģina izvairīties no mobilizācijas un ierodas ES, arī rada draudus kādas dalībvalsts vai visas Savienības sabiedriskajai kārtībai, iekšējai drošībai vai starptautiskajām attiecībām. Šādu Krievijas pilsoņu pieteikumi vīzu saņemšanai dalībvalstīm būtu jāizvērtē katrā gadījumā atsevišķi, un būtu jāveic Krievijas pilsoņu kontrole pie Savienības ārējām robežām, īpašu uzmanību pievēršot iespējamiem dalībvalstu un Savienības drošības riskiem, un tā būtu jāsteno koordinēti.
8. Tam nepieciešama pastiprināta pārbaude, izvērtējot Krievijas pilsoņu vīzu pieteikumus, kā arī veicot īpaši rūpīgas pārbaudes pie ES ārējām robežām. Šajā sakarā ir svarīgi uzsvērt, ka stingras un koordinētas īpaši rūpīgas pārbaudes pie ES ārējām robežām garantē ne tikai drošību attiecīgajā dalībvalstī, bet arī Šengenas zonas integritāti kopumā. Drošas ārējās robežas ir priekšnoteikums, lai darbotos zona bez iekšējo robežu kontroles, kā Komisija ir īpaši uzsvērusi Šengenas stratēģijā³. Arī šajā kontekstā būtu jāuzsver, ka robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām arī turpmāk jābūt galējam līdzeklim. Dalībvalstīm tiek atgādināts, ka Šengenas zonā būtu jādod priekšroka iekšējo robežu kontrolei alternatīviem pasākumiem, piemēram, pastiprinātai policijas sadarbībai.
9. Jāatgādina, ka Šengenas vīzas izsniedz īstermiņa uzturēšanās nolūkā uz 90 dienām jebkurā 180 dienu laikposmā, un tādējādi tās nevar nodrošināt ilgtermiņa risinājumu Krievijas pilsoņiem, kuri cenšas izvairīties no mobilizācijas, bēgot no savas valsts. Tas neskar šādu personu tiesības lūgt starptautisko aizsardzību saskaņā ar ES tiesību aktiem patvēruma jomā vai iespēju pieteikties valsts ilgtermiņa vīzām vai uzturēšanās atļaujām.
10. Šajās pārskatītajās pamatnostādnēs ir aplūkotas pašreizējās iespējas saskaņā ar Regulu 810/2009 (“Vīzu kodekss”)⁴ un Regulu (ES) 2016/399 (“Šengenas Robežu kodekss”)⁵, lai nodrošinātu, ka dalībvalstu konsulāti un robežu iestādes, veicot vīzu pieteikumu individuālu novērtēšanu un Krievijas pilsoņu kontroli pie Savienības ārējām robežām, īsteno visaugstākā līmeņa drošības pārbaudes.

³ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Stratēģija pilnībā funkcionējošai un noturīgai Šengenas zonai” (COM (2021) 277, 2.6.2021.).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 810/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (OV L 243, 15.9.2009., 1. lpp.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp.).

11. Šīs pamatnostādnes neskar patvēruma jomā piemērojamo tiesisko regulējumu, tostarp patvēruma tiesības, neizraidīšanas principu un iespēju dalībvalstīm izvērtēt patvēruma pieteikumus paātrinātā procedūrā un/vai pie robežas vai tranzīta zonās īstenotā procedūrā saskaņā ar Direktīvas 2013/32/ES⁶ 31. panta 8. punkta j) apakšpunktu un 43. pantu.
12. Komisija pastāvīgi pārskatīs šo pamatnostādņu īstenošanu, lai visu jauno problēmu risināšanā nodrošinātu ātru un koordinētu rīcību ES līmenī. Šajā nolūkā Komisija sniegs ziņojumus *IPCR* ietvaros un apkopos vajadzīgo informāciju, izmantojot ES migrācijas sagatavotības un krīzes pārvaldības mehānisma tīklu.

I. Atjauninātas pamatnostādnes par vispārējiem vīzu izsniegšanas noteikumiem attiecībā uz pieteikumu iesniedzējiem no Krievijas

13. Dalībvalstīm būtu īpaši jā rūpējas, lai nodrošinātu to, ka attiecībā uz katru vīzas pieteikumu tiek pārbaudīti un pareizi piemēroti Vīzu kodeksa 5. un 6. panta noteikumi par kompetenci, lai izvairītos no izdevīgāku vīzas ieguves iespēju meklēšanas dažādos konsulātos. Norādījumi par kompetentās dalībvalsts noteikšanu ir ietverti Vīzu kodeksa I rokasgrāmatas II daļas 1. nodaļā⁷. Ja dalībvalsts, kas saņēmusi pieteikumu, nav kompetenta to izskatīt, viss pieteikums un visi apliecinātie dokumenti būtu jāatdod atpakaļ un jāatmaksā vīzas nodeva. Pieteikuma iesniedzējs būtu jānovirza uz kompetentās dalībvalsts konsulātu.

a) Kompetentā dalībvalsts un konsulārā teritoriālā kompetence vīzu pieteikumu izskatīšanā

14. Saskaņā ar Vīzu kodeksa 6. pantu pieteikumi būtu jāizskata tikai tās kompetentās dalībvalsts konsulātam, kuras jurisdikcijā ir pieteikuma iesniedzēja likumīgā dzīvesvieta. Pēc prezidenta Putina rīkojuma par militāro mobilizāciju ievērojams skaits Krievijas iesaukto ir aizbēguši uz kaimiņvalstīm un citām valstīm, lai izvairītos no mobilizācijas Krievijas armijā. Lielā mērā domājams, ka daudzi centīsies saņemt Šengenas vīzas, lai turpinātu ceļojumu ES teritorijā. Dalībvalstīm nevajadzētu pieņemt vīzu pieteikumus no Krievijas Federācijas pilsoņiem, kas atrodas trešā valstī, piemēram, Gruzijā, Armēnijā, Kazahstānā, Serbijā, Turcijā, Apvienotajos Arābu Emirātos u.c., kurus iesniedz īstermiņa uzturēšanās vai tranzīta nolūkos. Šādi pieteikuma iesniedzēji būtu jānovirza uz to konsulātu, kura kompetencē ir viņu dzīvesvieta, parasti Krievijas Federācijā. Izņēmumus var izdarīt, pamatojoties uz Vīzu kodeksa 6. panta 2. punktu un Vīzu kodeksa I rokasgrāmatas II daļas 1.8. punktā ietvertajiem norādījumiem, it īpaši grūtību gadījumos un humānu apsvērumu dēļ (piem., ģimenes apmeklējumi radnieka, kurš likumīgi uzturas ES, pēkšņas nopietnas slimības dēļ, disidenti, cilvēktiesību aizstāvji). Šādos gadījumos konsulātiem būtu arī jāpārbauda, vai vīzas pieteikuma iesniedzējs patiešām plāno uzturēties Šengenas zonā ilgākais 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā. Ja ir plānota ilgāka uzturēšanās, kā tas varētu būt attiecībā uz personām, kas bēg no militārās mobilizācijas, lieta būtu jāizskata saskaņā ar noteikumiem, kas piemērojami ilgtermiņa vīzām. Šajā sakarā konsulātiem būtu jāņem vērā, vai trešā valstī, kurā tiek iesniegts vīzas pieteikums, ir garantēta aizsardzība pret izraidīšanu.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta redakcija) (OV L 180, 29.6.2013., 60. lpp.).

⁷ Pielikums Komisijas Īstenošanas lēmumam C(2020) 395 (2020. gada 28. janvāris), ar ko groza Komisijas Lēmumu C(2010) 1620 final attiecībā uz rokasgrāmatas par vīzu pieteikumu apstrādi un grozījumiem izsniegtajās vīzās (Vīzu kodeksa I rokasgrāmata) aizstāšanu.

b) Vīzas pieteikuma iesniegšanas Krievijā procesuālie aspekti pašreizējā situācijā

Pēc tam, kad Krievijas iestādes izraidīja daudzu dalībvalstu konsulāros un diplomātiskos darbiniekus, dalībvalstīm ievērojami ir samazinājušās spējas izskatīt īstermiņa vīzas pieteikumus, ko iesnieguši Krievijas valstspiederīgie. Turklāt Krievijas agresijas kara vispārējais konteksts (pastiprināta Krievijas Federācijas militārā darbība, propaganda, paaugstināts apdraudējums dalībvalstu drošībai un sabiedriskajai kārtībai) rada nepieciešamību nodrošināt stingrāku pārbaudi attiecībā uz Krievijas valstspiederīgajiem vai noteiktām to kategorijām. Šāda situācija varētu radīt vajadzību dalībvalstīm pielāgot savas procedūras, neskarot katra atsevišķa pieteikuma pienācīgas izskatīšanas nodrošināšanu. To varētu sasniegt šādā veidā.

i) Noteikt prioritātes, nosakot pieteikuma iesniegšanas laiku

15. Vīzu kodeksa 9. panta 2. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis var pieprasīt pieteikuma iesniedzējiem lūgt pieteikuma iesniegšanas apmeklējuma laiku. Parasti pieteikuma iesniegšanas apmeklējums notiek divās nedēļās pēc brīža, kad apmeklējums lūgts. Ņemot vērā darbinieku trūkumu lielākajā daļā dalībvalstu konsulātu, dalībvalstīm pašlaik varētu būt ļoti grūti to nodrošināt.
16. Tāpēc Komisija uzskata, ka dalībvalstīm, nosakot pieteikuma iesniegšanas laiku, būtu jāpiešķir zemāka prioritāte tiem pieteikumu iesniedzējiem, kuriem nav būtiska iemesla ceļot.

ii) Termiņš, kurā jāpieņem lēmums par vīzas pieteikumu

17. Ņemot vērā pašreizējo situāciju, ir rūpīgi jāpārbauda visi Krievijas valstspiederīgo pieteikumi. Komisija uzskata, ka dalībvalstīm vajadzības gadījumā būtu pilnībā jāizmanto iespēja laikposmu lēmuma pieņemšanai par vīzas pieteikumu pagarināt līdz 45 dienām saskaņā ar Vīzu kodeksa 23. panta 2. punktu.
18. Komisija arī uzsver, ka termiņa pagarināšana lēmuma pieņemšanai par pieteikumiem attiecībā uz noteiktām pieteikuma iesniedzēju kategorijām, t. i., personām, kurām nav būtiska iemesla ceļot, – piemēram, tām, kas iesniedz vīzas pieteikumu tūrisma nolūkā, tām, kuru ceļojums nav steidzams, – ļautu arī īsākā termiņā pieņemt lēmumus attiecībā uz to personu pieteikumiem, kuras vēlas ceļot būtiskā nolūkā vai kuras var atsaukties uz pamatotu ārkārtas gadījumu, kā tas prasīts Vīzu kodeksa 23. panta 2.a punktā.

iii) Pieprasīt papildu apliecinājošos dokumentus vai ierobežot to dokumentu veidu, kuri tiek pieņemti kā apliecināšie dokumenti vīzas pieteikuma vajadzībām

19. Neatkarīgi no to apliecinājošo dokumentu saskaņotā saraksta, kādi pieteikuma iesniedzējiem jāiesniedz Krievijas Federācijā (Komisijas 2016. gada 6. jūnija Īstenošanas lēmums [C(2016) 3347 final]), un gaidot šā saraksta iespējamus grozījumus, pašreizējā situācijā būtu pamatoti, ka dalībvalstu konsulāti, izskatot pieteikumu, attiecībā uz noteiktām Krievijas valstspiederīgo kategorijām pieprasa papildu dokumentus, lai nodrošinātu augstu pārbaudes līmeni, it īpaši attiecībā uz iespējamiem draudiem drošībai, sabiedriskajai kārtībai, sabiedriskajai politikai un starptautiskajām attiecībām.
20. Ja ir pamatotas šaubas par pieteikuma iesniedzēja iesniegto apliecinājošo dokumentu autentiskumu vai to satura ticamību, vai pieteikuma iesniedzēja izteikto apgalvojumu ticamību, it īpaši attiecībā uz viņa ceļojuma nolūku, šāds pieteikums ir jāatsaka saskaņā ar Vīzu kodeksa 32. panta 1. punkta b) apakšpunktu un jāreģistrē Vīzu informācijas sistēmā (VIS) saskaņā ar

VIS regulas⁸ 12. pantu, nodrošinot, ka šis ieraksts visiem konsulātiem ir paliekoši redzams, kas ir standarta prakse attiecībā uz visiem vīzu atteikumiem.

21. Turklāt, ja pieteikums tiek noraidīts, pamatojoties uz Vīzu kodeksa 32. panta 1. punkta b) apakšpunktu, jo ir pamatotas šaubas par ceļojuma nolūku un pieteikuma iesniedzēja iesniegtajiem apliecinājumiem dokumentiem vai izteiktajiem apgalvojumiem (piemēram, apgalvojot, ka esot students vai dodoties uz bērēm, kaut gan faktiski ceļojuma nolūks ir tūrisms vai izvairīšanās no militāra iesaukuma), un ja dalībvalstu tiesību akti to atļauj, var apsvērt ieceļošanas aizlieguma izdošanu un brīdinājuma ievadīšanu Šengenas Informācijas sistēmā (SIS) saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1987/2006⁹ 24. pantu (“SIS II regula”) nolūkā liegt ieceļošanu un uzturēšanos.

iv) Iepriekšēja apspriešanās saskaņā ar Vīzu kodeksa 22. pantu

22. Saistībā ar draudiem sabiedriskajai kārtībai, iekšējai drošībai vai starptautiskajām attiecībām dalībvalstis varētu prasīt, lai ar tām apspriežas par vīzu izsniegšanu Krievijas valstspiederīgajiem vai noteiktām to kategorijām, un atsevišķos gadījumos iebilst pret visā Šengenas zonā derīgas vīzas izsniegšanu. Šajā gadījumā saskaņā ar Vīzu kodeksa 25. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktu, ja dalībvalsts, kurā pieteikums iesniegts, tomēr tik un tā nolemj izsniegt vīzu, tai jābūt vīzai ar ierobežotu teritoriālo derīgumu (derīga izsniedzējas dalībvalsts teritorijā vai izņēmuma kārtā vairāku dalībvalstu teritorijā, ja tās tam piekrīt).
23. Dalībvalstij, kas prasa, lai ar to apspriežas, par to attiecīgi jāpaziņo Komisijai saskaņā ar Vīzu kodeksa 22. panta 3. punktu.

c) Krievijas Federācijas pilsonu vai Krievijā iesniegto vīzas pieteikumu novērtēšana

Ir svarīgi atgādināt, ka pamatnostādnēs C(2022) 3084, kas pieņemtas 2022. gada 5. maijā, un pamatnostādnēs C(2022) 6596, kas pieņemtas 2022. gada 9. septembrī, jau ir iekļauti šādi elementi.

24. Ņemot vērā pašreizējo ekonomisko un politisko situāciju Krievijas Federācijā, jo īpaši ņemot vērā ievērojamo pārvietošanos uz ārvalstīm, ko izraisījis prezidenta Putina rīkojums par mobilizāciju, dalībvalstīm būtu jāpievērš īpaša uzmanība novērtējumam par to, vai pieteikuma iesniedzējs apdraud dalībvalstu drošību, un jānosaka, vai ieceļošanas nosacījumi ir izpildīti saskaņā ar Vīzu kodeksa 21. pantu un Vīzu kodeksa I rokasgrāmatas II daļas 6. nodaļā ietvertajiem norādījumiem. Jo īpaši būtu jāņem vērā turpmāk minētie elementi.

- i. **Ceļojuma medicīniskā apdrošināšana.** Konsulāts ir atbildīgs par to, lai noteiktu, vai pieteikuma iesniedzēja uzrādītā apdrošināšana ir pietiekama saskaņā ar Vīzu kodeksa 15. pantu. Jāpievērš uzmanība 15. panta 5. punkta noteikumiem, kuros noteikts, ka konsulāti

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1133 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko attiecībā uz nosacījumu izveidi piekļuvei citām ES informācijas sistēmām vīzu informācijas sistēmas VIS vajadzībām groza Regulas (ES) Nr. 603/2013, (ES) 2016/794, (ES) 2018/1862, (ES) 2019/816 un (ES) 2019/818 (OV L 248, 13.7.2021., 1. lpp.).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1987/2006 (2006. gada 20. decembris) par otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (SIS II) izveidi, darbību un izmantošanu (OV L 381, 28.12.2006., 4. lpp.).

pārliecinās, vai pret konkrētu apdrošināšanas sabiedrību celtajās prasībās minētās summas varētu piedzīt kādā no dalībvalstīm. Attiecībā uz Krievijas apdrošinātāju izdotajām polisēm šādu apdrošināšanu varētu uzskatīt par nepietiekamu pašlaik spēkā esošo ES ierobežojošo pasākumu dēļ. Šādos gadījumos dalībvalstis var pieprasīt pieteikuma iesniedzējiem uzrādīt ceļojuma medicīniskās apdrošināšanas polises, ko izdevuši apdrošinātāji ārpus Krievijas Federācijas.

- ii. **Pārliecināšanās par to, vai pieteikuma iesniedzējs atbilst ieceļošanas nosacījumiem un vai ir sagaidāms, ka tas ieceļošanas nosacījumiem atbildīs visu paredzēto vīzas derīguma termiņa laiku:** ekonomikas nestabilitāte, ierobežojošie pasākumi un politiskās norises Krievijas Federācijā var palielināt iespējamību, ka pieteikuma iesniedzēji laika gaitā vairs neatbildīs ieceļošanas nosacījumiem. Šādos gadījumos būtu jāapsver iespēja izsniegt vīzas ar īsāku derīguma termiņu un/vai vienreizējas ieceļošanas vīzas vairākkārtējas ieceļošanas vīzu vietā. Jāpievērš uzmanība Vīzu kodeksa 24. panta 2.a punktam, kurā ir paredzēts, ka izsniegtās vīzas derīguma termiņu atsevišķos gadījumos var saīsināt, ja ir pamatotas šaubas par to, vai ieceļošanas nosacījumi tiks ievēroti visā uzturēšanās periodā. Apstākļu pasliktināšanās dēļ dalībvalstīm būtu jāatturas izsniegt vairākkārtējas ieceļošanas vīzas ar ilgu derīguma termiņu, jo nav skaidrs, vai Krievijas pilsoņi arī turpmāk izpildīs ieceļošanas nosacījumus, it īpaši tad, ja norādītais ceļojuma nolūks ir tūrisms.
- iii. **Novērtējums attiecībā uz pieteikuma iesniedzēja nodomu atstāt dalībvalstu teritoriju, pirms būs beidzies pieteiktās vīzas derīguma termiņš, kā noteikts Vīzu kodeksa 21. panta 1. punktā, neskarot iespēju izsniegt vīzu ar ierobežotu teritoriālo derīgumu humānu apsvērumu dēļ:** pašreizējā situācija Krievijas Federācijā var palielināt iespējamību, ka pieteikuma iesniedzēji plāno pārsniegt atļauto uzturēšanās termiņu Eiropas Savienībā. Tas jo īpaši var attiekties uz tiem Krievijas pilsoņiem, kas mēģina izvairīties no rīkojuma par militāro mobilizāciju, un uz viņu ģimenēm. Ja rodas šaubas par nodomu atstāt dalībvalstu teritoriju, vīza būtu jāatsaka. Vīzu kodeksā ir paredzēta pietiekama elastība, lai dalībvalstis varētu ņemt vērā konkrētas situācijas un humānu apsvērumu dēļ atkāpties no dažiem nosacījumiem, kas jāizpilda, lai piešķirtu īstermiņa vīzu (piemēram, disidentu, neatkarīgo žurnālistu, cilvēktiesību aizstāvju vai citu neaizsargātu kategoriju labā). Dalībvalstīm būtu jāizmanto šāda elastība, pilnībā ņemot vērā vajadzību saglabāt drošību, un tām būtu rūpīgi jāizvērtē, vai atkāpes ir pamatotas, jo tās būtu jāsauglabā tikai izņēmuma gadījumos. Paziņojums par iesaukumu vai iekļaušana sarakstā un uz pārliecību balstīta atteikšanās nebūtu jāuzskata par pietiekamu iemeslu vīzu izsniegšanai humānu apsvērumu dēļ. Ja nav izpildīti konkrēti nosacījumi īstermiņa vīzas piešķiršanai, ir jāizsniedz vīza ar ierobežotu teritoriālo derīgumu saskaņā ar Vīzu kodeksa 25. pantu (derīga izdevējas dalībvalsts teritorijā vai izņēmuma kārtā vairāku dalībvalstu teritorijā, ja ir saņemta to piekrišana).
- iv. **Novērtējums attiecībā uz to, vai pieteikuma iesniedzējam ir pietiekami iztikas līdzekļi:** paredzams, ka pieteikuma iesniedzēji, kas dzīvo Krievijas Federācijā, ceļojot ES, vairs nevarēs izmantot starptautiskās kredītkartes vai maksājumu kartes. Tas liek apšaubīt to spēju iegūt pietiekamus iztikas līdzekļus, vēl jo vairāk, ja aktīvi tiek turēti kontos bankās vai citās vienībās, uz kurām attiecas ES ierobežojošie pasākumi.
- v. **Izvērtējot vīzas pieteikumu,** konsulātiem būtu jāņem vērā, vai pieteikuma iesniedzēji ir saistīti ar tādām personām vai vienībām (vai rīkojas pēc minēto personu norādījumiem vai varētu sniegt tām materiālu vai nemateriālu palīdzību), uz kurām attiecas ES ierobežojošie pasākumi attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā

integritāte¹⁰, suverenitāte un neatkarība, vai attiecībā uz nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem Ukrainā¹¹. Ja tas tā ir, vajadzētu izvērtēt, vai vīzu atteikt, pamatojoties uz Vīzu kodeksa 32. panta 1. punkta a) apakšpunkta vi) punktu. Šaubu gadījumā ES noteikto sankciju kartē¹² ir rīks, kurā var atrast norādes ar visu to personu un vienību sarakstu, uz kurām attiecas ES ierobežojošie pasākumi.

25. Papildus iepriekš minētajiem elementiem un ņemot vērā sarežģīto drošības vidi Krievijas Federācijā un to, ka pieaug tādu Krievijas iedzīvotāju skaits, kuri pēc militārās mobilizācijas rīkojuma pasludināšanas cenšas ieceļot Eiropas Savienībā, dalībvalstu konsulātiem, izskatot Krievijas pilsoņu iesniegtos pieteikumus, būtu jāņem vērā šādi elementi.
26. **Ir svarīgi, lai konsulāti rūpīgi pārbaudītu, vai pieteikuma iesniedzējus varētu uzskatīt par apdraudējumu jebkuras dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, iekšējai drošībai vai starptautiskajām attiecībām.** Šādā gadījumā vīza būtu jāatsaka. Šengenas Informācijas sistēmā būtu jāpārbauda, vai pieteikuma iesniedzējs ir persona, par kuru izdots brīdinājums nolūkā liegt ieceļošanu. Ja iespējams un šaubu gadījumā, konsulātiem tiek ieteikts būt īpaši modriem, piemēram, papildus SIS veikt meklēšanu valsts un Interpola datubāzēs saskaņā ar katras dalībvalsts tiesību aktiem. Turklāt konsulātiem būtu jāpatur prātā, ka vairākas dalībvalstis, izskatot visus Krievijas Federācijas pilsoņu iesniegtos pieteikumus, saskaņā ar Vīzu kodeksa 22. pantu pieprasa apspriešanos ar savām centrālajām iestādēm.
27. Konsulātiem, izskatot Šengenas vīzas pieteikumu, būtu jāpievērš **īpaša uzmanība attiecībā uz noteiktām pieteikuma iesniedzēju kategorijām no Krievijas**, kā minēts 24. punkta v) apakšpunktā un 26. punktā, attiecībā uz kurām tiek uzskatīts, ka potenciālā riska varbūtība ir augsta, un lēmums jāpieņem, pamatojoties uz individuālu novērtējumu.
28. Dalībvalstis jo īpaši varētu ņemt vērā, ka attiecībā uz noteiktām pieteikuma iesniedzēju kategorijām no Krievijas ir ļoti iespējams, ka viņi **varētu apdraudēt jebkuras dalībvalsts starptautiskās attiecības.** Dalībvalstīm būtu jāpārbauda, vai vīzas pieteikumu iesniedzēji no Krievijas, kuru deklarētais ceļojuma nolūks ir tūrisms, varētu būt saistīti ar režīmu vai citādi atbalstīt to un tādējādi radīt paaugstinātu risku, kas saistīts ar kara propagandas popularizēšanu un/vai lobēšanu Krievijas valdības interesēs.
29. Dalībvalstis varētu pieņemt plašu pieeju, lai noteiktu faktoros, kuru dēļ personu varētu identificēt kā **potenciālu apdraudējumu**: praksē tas varētu nozīmēt, ka, pamatojoties uz individuālās situācijas novērtējumu pašreizējā ģeopolitiskajā kontekstā, iespējama apdraudējuma dēļ vīzas izsniegšanu varētu atteikt. Tas ir īpaši svarīgi attiecībā uz Krievijas pilsoņiem, kuri cenšas izvairīties no militārās mobilizācijas rīkojuma izpildes.
30. Attiecībā uz **Krievijas pilsoņiem, kas ceļo tūrisma nolūkā**, ļoti stingra pieeja ir pamatota, jo ir grūtāk novērtēt ceļojuma pamatojumu salīdzinājumā ar citiem nolūkiem (komandējums,

¹⁰ Padomes Lēmums 2014/145/KĀDP (2014. gada 17. marts) par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība (OV L 78, 17.3.2014.); Padomes Regula (ES) Nr. 269/2014 (2014. gada 17. marts) par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība (OV L 78, 17.3.2014., 6.līdz 15. lpp.).

¹¹ Padomes Lēmums (KĀDP) 2020/1999 (2020. gada 7. decembris) par ierobežojošiem pasākumiem pret nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem (OV L 410 I, 7.12.2020., 13. līdz 19. lpp.); Padomes Regula (ES) 2020/1998 (2020. gada 7. decembris) par ierobežojošiem pasākumiem pret nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem (OV L 410 I, 7.12.2020., 1. lpp.).

¹² <https://www.sanctionsmap.eu>; <https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=en>

ģimenes apmeklējumi vai ārsta apmeklējums). Turklāt attiecīgajai personai var nebūt saiknes ar personu, kas atrodas dalībvalstu teritorijā (atšķirtībā no situācijas, piemēram, ģimenes apmeklējuma, komandējuma vai ārstu apmeklējuma gadījumā). Būtu jāpārlicinās, vai ir pamatotas šaubas par pieteikuma iesniedzēja izteikto apgalvojumu ticamību vai viņa nodomu atstāt dalībvalstu teritoriju pirms pieteiktās vīzas beigu termiņa; šādā gadījumā vīzas pieteikumus atsaka saskaņā ar Vīzu kodeksa 32. panta 1. punkta b) apakšpunktu¹³. Dalībvalstis tiek mudinātas **intensīvāk apmainīties ar informāciju** saistībā ar vietējo Šengenas sadarbību, lai pēc iespējas un saskaņā ar Vīzu kodeksa 48. panta 1. punktu nodrošinātu saskaņotu pieeju Krievijas Federācijā iesniegto vīzas pieteikumu izskatīšanai.

31. Turpina piemērot noteikumus, kas izklāstīti Direktīvā 2004/38/EK¹⁴ par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā¹⁵.
32. Jāatgādina, ka Vīzu kodeksā ir ietverti atkāpes noteikumi, kas pieļauj **vīzu** izsniegšanu **humānu apsvērumu, ar valsts interesēm saistītu iemeslu vai starptautisku saistību** dēļ. Iekasējamo vīzas nodevu var atcelt vai samazināt saskaņā ar Vīzu kodeksa 16. panta 6. punktu, ja tas palīdz veicināt kultūras vai sporta intereses, intereses ārpolitikas un attīstības politikas jomā, kā arī citās svarīgu sabiedrības interešu jomās vai starptautisku saistību dēļ. Šādus noteikumus varētu izmantot, lai **atvieglotu neatkarīgu žurnālistu, disidentu, skolēnu, studentu un pētnieku ceļošanu**, jo šīm ceļotāju kategorijām tagad būs jāmaksā vīzas nodeva 80 EUR, nevis 35 EUR apmērā, ja vien nodeva netiek atcelta vai samazināta saskaņā ar Vīzu kodeksa 16. panta 2., 4. vai 5. punktu. Vīzu kodeksa 19. panta 4. punkts ļauj pieteikumus, kas neatbilst prasībām, uzskatīt par pieņemamiem, un 25. panta 1. punkts ļauj izsniegt vīzas ar ierobežotu teritoriālo derīgumu, neraugoties uz to, ka nav izpildīti iecerēšanas nosacījumi. Tas, piemēram, ir svarīgi, ja vīzu pieteikumus iesnieguši **disidenti, neatkarīgi žurnālisti, cilvēktiesību aizstāvji un tādu pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvji un tuvi viņu ģimenes locekļi**, kurus nekontrolē Krievijas Federācijas valdība.
33. Dalībvalstīm šīs atkāpes būtu jāpiemēro tikai pēc rūpīga novērtējuma veikšanas. Tāpēc dalībvalstīm, pamatojoties uz individuālu pārbaudi, ir jānovērtē, vai Krievijas pilsoņu pieteikumus var kvalificēt tādus, uz kuriem attiecas kategorija "humāni iemesli". Nav tāda specifiska dokumentu kopuma, kas pierādītu, ka persona ir tiesīga saņemt vīzu humānu iemeslu dēļ, jo individuālie apstākļi ir pārāk atšķirīgi un ir vajadzīgs katra atsevišķa gadījuma novērtējums.
34. Turpina piemērot noteikumus, kas izklāstīti Direktīvā 2004/38/EK¹⁶ par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā¹⁷.

d) Krievijas pilsoniem izsniegtu derīgu vīzu atcelšana un anulēšana

¹³ Lēmumu par atteikumu un iemeslus, kas ir tā pamatā, paziņo pieteikuma iesniedzējam, izmantojot VI pielikumā doto standartveidlapu, tās dalībvalsts valodā, kura ir pieņēmusi galīgo lēmumu par pieteikumu, un kādā citā Savienības iestāžu oficiālajā valodā. Pieteikuma iesniedzējiem, kuriem vīzas ir atteiktas, ir tiesības iesniegt pārsūdzību.

¹⁴ Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties dalībvalstu teritorijā (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp.).

¹⁵ Jo īpaši vīzas atteikums personai, kurai ir tiesības brīvi pārvietoties, ir uzskatāms par brīvas pārvietošanās ierobežojumu. Tādēļ tam ir jāatbilst Direktīvas 2004/38/EK VI nodaļas prasībām, it īpaši šajā nodaļā noteiktajām procesuālajām garantijām.

¹⁶ Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties dalībvalstu teritorijā (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp.).

¹⁷ Jo īpaši vīzas atteikums personai, kurai ir tiesības brīvi pārvietoties, ir uzskatāms par brīvas pārvietošanās ierobežojumu. Tādēļ tam ir jāatbilst Direktīvas 2004/38/EK VI nodaļas prasībām, it īpaši šajā nodaļā noteiktajām procesuālajām garantijām.

35. Vīzu kodeksa 34. pantā ir paredzēti noteikumi par vīzu anulēšanu un atcelšanu. Anulēšana ir iespējama, ja kļūst skaidrs, ka vīzas izsniegšanas nosacījumi nebija izpildīti izsniegšanas brīdī (piemēram, ja ir apstiprinājies, ka vīza ir iegūta krāpnieciskā ceļā), un atcelšana ir iespējama, ja kļūst skaidrs, ka vīzas izsniegšanas nosacījumi vairs nav izpildīti. Piemēram, vīza jāatceļ pie robežas, ja Šengenas Informācijas sistēmā (*SIS*) par vīzas turētāju kopš vīzas izsniegšanas ir izdots brīdinājums par ieceļošanas un uzturēšanās atteikšanu.
36. Ņemot vērā pašreizējos apstākļus, dalībvalstīm būtu jāuzdod konsulātiem un robežsargiem veikt pastiprinātu pārbaudi, novērtējot jau izsniegtu vīzu derīgumu. Jo īpaši attiecībā uz vīzām, kas joprojām ir derīgas, dalībvalstis tiek mudinātas tās katrā atsevišķā gadījumā atkārtoti novērtēt, lai pārbaudītu to, vai šādu vīzu izsniegšanas nosacījumi vēl aizvien ir izpildīti, ņemot vērā pašreizējos apstākļus, vai arī vīza pēc rūpīga novērtējuma būtu jāatceļ. Novērtējumā cita starpā būtu jāņem vērā šādi aspekti:
- ceļojuma medicīniskā apdrošināšana – vai prasība pret apdrošināšanas sabiedrību Krievijā būtu atgūstama to ierobežojošo pasākumu dēļ, kurus ES noteikusi konkrētiem ekonomikas dalībniekiem (sk. iepriekš 23. punkta i) apakšpunktu par ceļojuma medicīnisko apdrošināšanu);
 - nodoms izceļot no dalībvalstu teritorijas pirms vīzas derīguma termiņa beigām – jo īpaši attiecībā uz Krievijas pilsoņiem vecumā no 18 līdz 60 gadiem, kurus varētu iesaukt kā rezervistus un kuri cenšas izvairīties no militārās mobilizācijas rīkojuma izpildes;
 - drošības apsvērumi – vai, ņemot vērā pašreizējos apstākļus un jo īpaši militāro mobilizāciju Krievijas Federācijā, attiecībā uz vīzām, kas izsniegtas pirms mobilizācijas pasludināšanas un joprojām ir derīgas, vairs netiek izpildīti to izsniegšanas nosacījumi saskaņā ar Vīzu kodeksa 34. panta 2. punktu un 21. panta 3. punkta d) apakšpunktu. Ja ir iemesli anulēšanai/atcelšanai, tad šādu lēmumu var pieņemt robežsargs vai konsulāti neatkarīgi no vīzas izsniedzēja dalībvalsts. Iestādei būtu attiecīgi jāinformē izsniedzēja dalībvalsts, kā arī jāiespiež attiecīgais spiedogs uz vīzas uzlīmes un Vīzu Informācijas sistēmā jāievada informācija par anulēšanu/atcelšanu saskaņā ar VIS regulas 13. pantu. Personām, kuru vīza ir atcelta, ir tiesības iesniegt pārsūdzību.
37. Tika pieņemti ierobežojoši pasākumi¹⁹ attiecībā uz aizliegumu Krievijas Federācijas pilsoņiem ieceļot dalībvalstu teritorijās vai šķērsot tās. Šajā sakarā *SIS* ir iekļauti brīdinājumi par šādiem pilsoņiem, uz kuriem attiecas ES ierobežojošie pasākumi un kuriem ir aizliegts ieceļot Šengenas zonā vai uzturēties tajā. Saskaņā ar Vīzu kodeksa 34. panta 2. punktu un 21. panta 3. punkta c) apakšpunktu dalībvalstīm būtu **jāatceļ vīzas**, kas šādiem pilsoņiem izsniegtas pirms ceļošanas aizlieguma stāšanās spēkā un kas joprojām ir derīgas, jo vairs nav izpildīti to izsniegšanas nosacījumi. Informācija par atcelto vīzu jāievada VIS saskaņā ar VIS regulas 13. pantu. Saskaņā ar Vīzu kodeksa 34. panta 6. punktu vīzas turētājs būtu jāinformē par vīzas atcelšanu.
38. Dalībvalstīm vajadzētu arī pieņemt stingru pieeju attiecībā uz to, **kā atkārtoti novērtēt vīzas**, kas jau izsniegtas Krievijas Federācijas pilsoņiem, un šai pieejai vajadzētu būt balstītai uz līdzīgiem principiem, ko piemēro, novērtējot jaunus vīzu pieteikumus, kurus iesnieguši

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 767/2008 (2008. gada 9. jūlijs) par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām (VIS regula).

¹⁹ Lūdzam skatīt jo īpaši: Padomes Lēmumu 2014/145/KĀDP (2014. gada 17. marts) par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība (OV L 78, 17.3.2014., 16. lpp.) un Padomes Regulu (ES) Nr. 269/2014 (2014. gada 17. marts) par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība (OV L 78, 17.3.2014., 6. lpp.).

Krievijas Federācijas pilsoņi: attiecībā uz Krievijas valstspiederīgajiem veiktas stingrākas pārbaudes, pamatojoties uz **individuālās situācijas atkārtotu novērtēšanu pašreizējā ģeopolitiskajā kontekstā, varētu novest pie tā, ka šī persona tiek identificēta kā potenciāls apdraudējums**. Ja kļūst skaidrs, ka vīzas izsniegšanas nosacījumi vairs netiek izpildīti, dalībvalstīm saskaņā ar Vīzu kodeksa 34. panta 2. punktu un 21. panta 1. punktu būtu jāatceļ vīzas, kas izsniegtas šādiem pilsoņiem un kas joprojām ir derīgas. Saskaņā ar VIS regulas 13. pantu informācija par atcelto vīzu jāievada Vīzu informācijas sistēmā (VIS). Saskaņā ar Vīzu kodeksa 34. panta 6. punktu vīzas turētājs būtu jāinformē par vīzas atcelšanu. Vīzu parasti atceļ tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kas to izsniegušas. Vīzu var atcelt arī citas dalībvalsts kompetentās iestādes; šādā gadījumā par atcelšanu informē tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kas izsniegušas vīzu. Piemēram, vīza būtu jāatceļ pie robežas, ja par vīzas turētāju kopš vīzas izsniegšanas ir izdots brīdinājums *SIS*. Personām, kuru vīza ir atcelta, ir tiesības pārsūdzēt šādu lēmumu.

39. Turklāt ir jāatgādina, ka saskaņā ar Vīzu kodeksa 30. pantu **vīzas esamība pati par sevi nedod automātiskas tiesības ieceļot Šengenas zonā**. Tāpēc derīgas vīzas uzrādīšana, kas jau ir izsniegta Krievijas Federācijas pilsoņiem, neietekmē dalībvalstu pienākumu veikt visaptverošas robežpārbaudes, lai pārliecinātos, ka ir izpildīti Šengenas Robežu kodeksa 6. pantā paredzētie ieceļošanas nosacījumi, un nodrošinātu, ka ieceļošana tiek atteikta, ja šādi nosacījumi nav izpildīti.

e) Spēkā esošie divpusējie nolīgumi par vīzu režīma atcelšanu ar Krievijas Federāciju

40. Vīzu regulā²⁰ ir noteikts kopējs to trešo valstu saraksts, kuru pilsoņiem, šķērsojot ES ārējās robežas, ir jābūt vīzai, kā arī to valstu saraksts, uz kuru pilsoņiem minētā prasība neattiecas. Šie saraksti ir iekļauti Vīzu regulas pielikumos.
41. Turklāt Vīzu regulas 6. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka “dalībvalsts var paredzēt izņēmumus no [...] vīzas prasības [...] attiecībā uz: a) diplomātisko pasu, dienesta/oficiālo pasu vai īpašo pasu turētājiem.” Saskaņā ar 12. pantu dalībvalstīm jāpaziņo pasākumi, ko tās veic atbilstoši Vīzu regulas 6. pantam, un Komisija publicē paziņotos pasākumus.
42. Lai Padomes Lēmums par nolīguma piemērošanas pilnīgu apturēšanu būtu efektīvs, dalībvalstīm tiek prasīts apturēt arī tādu divpusējo vīzu režīma atcelšanas nolīgumu ar Krievijas Federāciju piemērošanu, kuri paredz bezvīzu ceļošanu Krievijas Federācijas dienesta un īpašo pasu turētājiem, un par šādām apturēšanām paziņot Komisijai.
43. Dalībvalstis nodrošina ES ierobežojošo pasākumu piemērošanu un efektivitāti pat tad, ja ir spēkā divpusēji nolīgumi par vīzu režīma atcelšanu ar Krievijas Federāciju.

f) Īstenošana un sabiedrības informēšana

44. Šīs darbības pamatnostādnes ir paredzētas, lai palīdzētu dalībvalstīm izskatīt visus pieteikumus, ko iesnieguši Krievijas Federācijas pilsoņi, neatkarīgi no viņu dzīvesvietas.
45. Dalībvalstu centrālo iestāžu pienākums ir nosūtīt šīs pamatnostādnes visām to konsulārajām pārstāvniecībām visā pasaulē.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1806 (2018. gada 14. novembris), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas (OV L 303, 28.11.2018., 39. lpp.).

46. Dalībvalstis joprojām ir atbildīgas par plašas sabiedrības informēšanu par nolīguma pilnīgu apturēšanu (Vīzu kodeksa 47. panta 1. punkts).

g) Turpmāki pasākumi saistībā ar vietējo Šengenas sadarbību

47. Saskaņā ar Vīzu kodeksa 48. panta 1. punktu vietējās Šengenas sadarbības ietvaros ES delegācija koordinēs un organizēs regulāru apmaiņu ar informāciju par šo pamatnostādņu īstenošanu un uzraudzīs to, vai tiek pareizi piemērotas izmaiņas, kas izriet no nolīguma par vīzu atvieglinātu izsniegšanu pilnīgas apturēšanas. Saskaņā ar Vīzu kodeksa 48. panta 5. punktu ziņojumi par sanāksmēm, kurās tiek apspriesta šo pamatnostādņu īstenošana, būtu jādara zināmi dalībvalstu centrālajām vīzu iestādēm un Komisijai.

II. Pamatnostādnes par Krievijas pilsoņu kontroli pie ārējām robežām saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksu

48. Valstu robežsardzes iestāžu darbiniekiem (attiecīgā gadījumā ar *Frontex* pastāvīgā korpusa atbalstu), veicot kontroli pie ārējām robežām, katrā atsevišķā gadījumā ir jāizvērtē visi aspekti, kas saistīti ar ieceļošanas nosacījumu izpildi, neatkarīgi no vietas, no kuras Krievijas pilsonis, kas vēlas šķērsot ārējo robežu, ir ceļojis.

49. Saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 8. panta 3. punktu robežsargiem ir rūpīgi jāpārbauda trešo valstu valstspiederīgo pārvietošanos pār ārējām robežām, lai pārliecinātos, ka trešo valstu valstspiederīgie atbilst ieceļošanas nosacījumiem, kas noteikti tā paša kodeksa 6. panta 1. punktā. Konkrētajā kontekstā, kas saistīts ar Krievijas Federācijas nelikumīgo agresiju pret Ukrainu, ir ļoti būtiski, ka robežsargi visās robežšķērsošanas vietās pie ārējām robežām saskaņoti novērtē to, vai Krievijas pilsonis, kurš šķērso ārējo robežu, atbilst ieceļošanas nosacījumiem Šengenas zonā, lai nepieļautu, ka pieteikuma iesniedzēju, kam kāda dalībvalsts ir atteikusi ieceļošanu, uzņem kāda cita dalībvalsts.

50. Ja robežsargi pēc individuāla novērtējuma secina, ka Krievijas pilsonis neatbilst visiem ieceļošanas nosacījumiem, ieceļošana Šengenas zonā būtu jāatsaka saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 14. pantu.

51. Saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 6. panta 1. punkta e) apakšpunktu viens no trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas nosacījumiem ir tāds, ka attiecīgo personu neuzskata par **apdraudējumu jebkuras dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, iekšējai drošībai vai starptautiskajām attiecībām**. Ņemot vērā pašreizējo ģeopolitisko situāciju, militāro mobilizāciju Krievijas Federācijā un šo notikumu ietekmi uz Savienības un tās dalībvalstu stabilitāti un drošību, robežiestādēm būtu intensīvi un individuāli jāpārbauda iespējamais paaugstinātais drošības risks, ko rada tādas valsts pilsoņa ieceļošana Šengenas zonā, kura izvērsē Eiropā karu. Lai veiktu šādu individuālu novērtējumu, robežsargiem jo īpaši būtu jāveic rūpīga intervija ar Krievijas pilsoni, kas vēlas ieceļot Šengenas zonā. Papildus pārbaudei, ko veic uz ceļošanas dokumentā ietverto datu pamata, būtu jāveic sistemātiska pārbaude, izmantojot Šengenas Informācijas sistēmā ievadītos pirkstu nospiedumus – arī tādēļ, lai atklātu brīdinājumus par personām, kuras izmanto viltus vai nezināmas identitātes.

52. Šajā sakarībā, ņemot vērā ģeopolitisko kontekstu, robežsargiem arī būtu jāņem vērā, vai tas, ka kādam Krievijas pilsonim tiek atļauts ieceļot Šengenas zonā laikā, kad viņa izcelsmes valsts izvērsē nelikumīgu militāru agresiju pret ES kandidātvalsti, varētu nopietni kaitēt vienas vai vairāku dalībvalstu starptautiskajām attiecībām. Tā kā šī pastiprinātā pārbaude radīs papildu darba slodzi, dalībvalstis tiek mudinātas pārvietot papildu personālu uz robežsardzes spēkiem, kas atrodas pie attiecīgajām ārējām robežām.

53. Tomēr pastiprinātā pārbaude nedrīkst liegt ieeļošanu personām, kurām ir likumīgas intereses atstāt Krievijas Federāciju un ieeļot Œengenas zonā. Konkrēti – dalībvalstu robezsardzes iestādēm būtu jāvelta īpaša uzmanība Krievijas pilsoņiem, kuri ir civvēktiesību aizstāvji, disidenti vai neatkarīgi žurnālisti un ierodas ārējās robežas šķērsošanas vietā. Robezsardzes iestādes tiek mudinātas izvērtēt šo personu ieeļošanas pieprasījumus, ņemot vērā arī Œengenas Robežu kodeksa 6. panta 5. punkta c) apakšpunktu, kurā ir paredzēta iespēja atļaut trešo valstu valstspiederīgo ieeļošanu humānu apsvērumu dēļ, pat ja šie trešo valstu valstspiederīgie neatbilst vienam vai vairākiem 6. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem. Tas pats būtu jāattiecina uz Ukrainas pilsoņiem, kuriem Krievijas pilsonība ir tikusi uzspiesta pēc viņu reģiona okupācijas, ja viņi var pierādīt savu agrāko Ukrainas pilsonību.
54. Ja Krievijas pilsonim ir atteikta ieeļošana, pamatojoties uz to, ka šis pilsonis uzskatāms par apdraudējumu dalībvalstu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, tad dalībvalsts, kas atsaka ieeļošanu, var arī apsvērt iespēju pieņemt – uz atsevišķa individuāla novērtējuma pamata – lēmumu saskaņā ar valsts tiesību aktiem par ieeļošanas un uzturēšanās aizliegšanu un šajā nolūkā ievadīt brīdinājumu Œengenas Informācijas sistēmā saskaņā ar *SIS II* regulas 24. pantu. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem pieņemtā ieeļošanas aizlieguma ilgumam vajadzētu būt samērīgam ar apdraudējumu. Brīdinājuma ievadīšana Œengenas Informācijas sistēmā liedz personai, kuru uzskata par apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, ieeļot Œengenas zonā caur citu robežšķērsošanas vietu tajā pašā vai citā dalībvalstī. Brīdinājumā jāievada pilns attiecīgās personas biogrāfisko datu kopums, kā arī personas pirkstu nospiedumi un fotogrāfijas.

Pārvadātāju atbildība

55. Saskaņā ar Konvencijas, ar ko īsteno Œengenas nolīgumu, 26. pantu un Direktīvu 2001/51²¹ pārvadātājiem (t. i., jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, kura sniedz pasažieru pārvadāšanas pakalpojumus ar gaisa, jūras vai sauszemes transportu) ir pienākums nekavējoties uzņemt atbildību par trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem atteikta ieeļošana kādas dalībvalsts teritorijā un kurus tie nogādājuši līdz ārējai robežai. Turklāt pārvadātājiem, kas pārvadā ceļotājus pa gaisu, jūru vai pa sauszemi ar autobusiem, ir pienākums veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka trešās valsts valstspiederīgajam ir ceļošanas dokumenti, kas nepieciešami ieeļošana dalībvalsts teritorijā; ir iespējami naudas sodi gadījumos, kad šādu dokumentu pārbaude nav bijusi pietiekama.
56. Tādēļ ir svarīgi, lai pārvadātāji nezaudētu modrību, pārbaudot to, vai ir ceļošanas dokumenti, kas vajadzīgi ieeļošana. Dalībvalstis tiek mudinātas šajā sakarā piedāvāt pārvadātājiem praktisku atbalstu, lai ierobežotu to Krievijas pilsoņu skaitu, kuri ierodas bez šādiem ceļošanas dokumentiem.

²¹ Konvencijas, ar ko īsteno Œengenas nolīgumu, 26. pants (OV L 239, 22.9.2000., 1. lpp.) un Padomes Direktīva 2001/51/EK (2001. gada 28. jūnijs), ar kuru papildina 26. pantu Konvencijā, ar ko īsteno 1985. gada 14. jūnija Œengenas nolīgumu (OV L 187, 10.7.2001., 45. lpp.).

57. Ja derīga vīza tiek atcelta un ceļotājam šā iemesla dēļ ir atteikta ieeļošana vai ja ieeļošana tiek atteikta ieeļošanas nosacījumu vispārējā novērtējuma dēļ, neraugoties uz to, ka iekāpšanas laikā uzrādītā vīza bija derīga, pārvadātājiem joprojām ir pienākums atgriezt personu uz to vietu, no kuras tā tika pārvadāta, vai uz valsti, kas izdevusi ceļošanas dokumentu, vai uz citu trešo valsti.

APSTIPRINĀTA KOPIJA
Ģenerāļsekretāra vārdā –

Martine DEPREZ
Direktors
Lēmumu pieņemšana un koleģialitāte
EIROPAS KOMISIJA